

לזכרון

כ"ק הרה"ג והרה"ח ומקובל רב פעלים
לתורה ולמצות ורבים השיב מעון

ר' לוי יצחק ז"ל

שני ארסאהן

אביו של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח

אשר נאסר והגלה על עבודתו

בהחזקת והפצת היהדות

ונפטר בגלות

ביום כ"ף לחודש מנחם אב

שנת ה'תש"ד

היי שותף בהפצת עניני "משיח וגאולה"!!!
להקדשות ולפרטים נוספים:
טל.: 753-6844 (718) או 934-7095 (323)
אימייל: info@torah4blind.org

Be A Partner
In Spreading *Inyonei Moshiach U'geula!!!*
To Dedicate This Publication
In Honor Of Your Family Or A Loved One
For More Info. Call:
(718) 753-6844 or (323) 934-7095
or email: info@torah4blind.org

For this and other books on Moshiach & Geulah, go to:

<http://www.torah4blind.org>

To DEDICATE AN ISSUE IN HONOR OF A LOVED ONE, CALL (323) 934-7095

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:
<http://www.torah4blind.org>

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ואתחנן

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק ב

(תרגום הפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

כפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות ושמונים ושלוש לבריאה

שנת הקהל

השלימות בכל הקוין¹⁷.

(משיחות ש"פ ואתחנן, שבת נחמו, ט"ז מנחם-אב תנש"א)

17) ועד"ז בנוגע ל"סור מרע" – כהמשך המשנה "ואין אתה בא לידי עבירה" – "ואין אתה בא" דייקא, בדרך ממילא, ללא צורך להתעסק בשלילת הרע, ואפילו לא "לידי עבירה", שגם דברים שיכולים להביא לידי עבירה (כמו תאוות היתר) נעשים מושללים בדרך ממילא, מצד ההסתכלות בעניני הגאולה, מעין ודוגמת המעמד ומצב דימות המשיח, כפס"ד הרמב"ם (בסיום וחותרם ספרו "משנה תורה") ש"באותו הזמן. . כל המעדנים מצויין כעפר", "כעפר" דייקא, שאין לו שום חשיבות, כיון ש"לא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד".

הענינים ברוחניות ורק ע"י השתלשלות הם באים גם בגשמיות.

ג. אילו זכינו – היינו משיגים כל ענין "מלמעלה למטה", כלומר: היינו מבינים את הענין ברוחניות ומאליו היה מובן שמאחר שהוא קיים ברוחניות הוא קיים גם בגשמיות. כל הענינים שבעולם ניתנים להשגה בדרך של מלמעלה למטה, היינו: לראותם כפי שהם ברוחניות ולהבין שכך הם ודאי גם בגשמיות. כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר שאביו הרבי נ"ע לא היה סובל שיפריעו לו בין נטילת ידים לסעודה לבין ברכת המוציא. למרות שלפי ההלכה נחשבים רק דבור או זמן כהפסק – לא היה רוצה שיפריעו לו גם במחשבתו בין נטילת ידים לבין ברכת המוציא.

בשנים תרנ"ד-ה' גילו חכמי הרפואה עורק חדש במוח, המסייע לזכרון ולהעמקה. אחד מבני הבית⁶ סיפר זאת בהתרגשות גדולה להוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק (מוהרש"ב) בסעודתו. כ"ק אאמו"ר הרה"ק האזין ולא אמר דבר. לאחר ברכת המזון ביקש להמתין רגע קט, נכנס לחדרו והביא משם כרף קטן של כתב יד הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי בתורת החסידות, והראה שבשש-שבע שורות שם מדובר בעורק זה. הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי מסביר שם שקיים במוח וריד שהוא מלא אדים ומתנענע לכאן ולכאן והוא מסייע לזכרון ולהעמקה, כשהוריד נע לכיון מוח החכמה והבינה⁷ הוא מסייע

א. [בפרשת השבוע נאמר בדבר ערי המקלט: "אז יבדיל משה שלש ערים וגו' לנוס שמה רוצח וגו'"].

הדרכים שהובילו לערי המקלט היו מתוקנות, הן היו רחבות שלשים ושתיים אמה, ובכל פרשת דרכים היה קבוע שלט: "מקלט, מקלט", כדי להורות את הדרך לערי המקלט¹.

מאחר שכך הוא הדבר בגשמיות – מובן שאף בערי מקלט הרוחניים – הם דברי תורה שעליהם נאמר²: "דברי תורה קולטין" להורג נפש ברוחניות, כפי שדובר ב"מאמר"³ – קיימים אותם פרטים.

ב. לאמתו של דבר – הפוך הסדר: לא משום שהענין ישנו בגשמיות הוא קיים גם ברוחניות, כי אם, אדרבה, עיקרו של כל ענין הוא בבחינתו הרוחנית, ומאחר שהוא קיים ברוחניות – מתבטא הוא בהשתלשלותו גם בגשמיות.

כפי שמוסבר בשל"ה⁴ – לגבי האמור: "התורה מדברת בתחוננים ורומזת בעליונים" – שלאמתו של דבר מדברת התורה בעליונים ואנו קולטים רק את הרמז הנוגע לתחוננים.

וכשם שהדבר בכל הענינים שבתורה – כך גם בענין ערי מקלט: כל פרטי הדברים הקיימים בערי מקלט בגשמיות – נמצאים בערי המקלט הרוחניות, ואדרבה – עיקר

1) בבא בתרא ק, ב. רמב"ם פרק ח מהלכות רוצח ושמירת נפש הלכה ה. מכות י, ב. במדבר רבה כג, יג. תנחומא מסעי, יא.
2) מכות י, א.
3) ראה גם לקמן ע' 308.
4) הקדמת בית ישראל יד, א.
5) ספר המאמרים השי"ת עמוד 140.
6) הר' מנחם מענדל ז"ל (נולד ו' אדר תרכ"ז), אחי אדמו"ר מוהרש"ב נ"ע, ראה אודותו ספר התולדות אדמו"ר מהר"ש עמוד 22.
7) לכאורה מוכר כאן מוח הבינה רק בדרך ממילא, וכידוע שמוח הזכרון הוא בחינת חכמה שלמעלה מהבינה

להביא את 770 הביתה!
 כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!
 האתר מנוהל ע"י הרה"ת ר' יוסף-יצחק הלוי שגלוב
 וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>
 יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

המצרים), וכן הלכות מלכים ומלחמותיהם ומלך המשיח, והן בפנימיות התורה, שנוסף לכך שכללות הלימוד דפנימיות התורה מקרב את הגאולה, "בהאי חיבורא דילך (תורתו של רשב"י) . . . יפקון בי' מן גלותא ברחמי"י¹², יש עילוי מיוחד בלימוד החלקים דפנימיות התורה שמבארים עניני הגאולה.

ומה טוב – שלימוד זה יהי' באופן ד"עשרה (ציבור) שיושבים (בהתיישבות וקביעות) ועוסקים (באופן של "עסק") בתורה¹³.

. . . ויש להוסיף לימוד והוראה בשייכות לענין הגאולה גם מהתחלת פרק שלישי – "הסתכל בשלשה דברים":

"שלשה דברים" (סתם) – יש לומר, שגם רומז לגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי, גאולה משולשת וביהמ"ק משולש, שכולל ב' המעלות דגאולה ראשונה ושני', בית ראשון ושני, ושניהם יחד.

ו"הסתכל בשלשה דברים" – "הסתכל" דייקא, שמורה על העיון וההתבוננות בהעמקה יתירה¹⁴ בענין הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי ("שלשה דברים"), מתוך צפי' והשתוקקות מיוחדת, "אזכרה לו בכל יום שיבוא"¹⁵, שיבוא בכל יום, ביום זה ממש, ועאכו"כ כשעומדים על סף הגאולה, שההסתכלות בשלשה דברים היא ביתר שאת וביתר עוז.

ויש לומר, שההסתכלות בעניני הגאולה השלישית וביהמ"ק השלישי ("שלשה דברים") פועלת שלימות בכל עניני העבודה שנכללים ב"שלשה דברים" – ג' הקוין דתורה עבודה וגמילות חסדים¹⁶, שקיומם ע"י ג' הלבושים דמחשבה דיבור ומעשה – שהעבודה אינה באופן של התחלקות, אלא באופן של בלי גבול, ומצד העדר ההגבלה ישנה

לזכרון, וכשנע לכיון מוח הדעת הוא מסייע להעמקה. לפיכך אנו רואים שבשעה שאדם רוצה להיזכר דבר-מה מרים הוא את ראשו, וכשהוא רוצה להתעמק בדבר – מכופף הוא את ראשו.

שאלו את הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק: אם כן – היה הוד כ"ק אדמו"ר האמצעי פרופסור גדול? השיב על כך הוד כ"ק אאמו"ר הרה"ק: הוא ידע זאת משום שלמעלה, באדם העליון, ישנו הדבר, וממילא ישנו ודאי גם באדם למטה.

– כל שכן הענינים שבתורה, ודאי שאפשר להשיגם בדרך "מלמעלה מלמטה", כלומר: לקלוט את הענינים כפי שהם ברוחניות, ומכך להסיק לגבי גשמיות, כפי שנאמר ב"אגרת הקדש"⁸ בקשר ללימוד ההלכות לעתיד לבוא – שמרוחניות הענינים נדע גם את הענינים בגשמיות.

ברם, מאחר שאין זוכים לכך – יש להשיג את הדברים מלמטה למעלה, לראות אותם כפי שהם בגשמיות, ומכך להסיק לגבי הרוחניות.

ד. כדרך שבגשמיות סייעו ערי המקלט לא רק להורג נפש בשגגה, כי אם גם להורג נפש במזיד, שכן גם ההורג נפש במזיד היה צריך לנוס לערי מקלט⁹ עד החקירה והדרישה שגואל הדם לא יהרגו בינתיים – כך גם ברוחניות קולטים דברי תורה גם את ההורג נפש במזיד, כלומר את העובר עבירה בודון.

וכשם שבגשמיות הרי נוסף לכך שהדרכים לערי המקלט היו מתוקנות ורחבות כדי להקל על הרוצח להמלט לערי המקלט – היה קבוע

בכל פרשת דרכים שלט להורות את הדרך להמלט, משום שעצם הדבר שהדרך מתוקנת ורחבה אינו מספיק כשהרוצח אינו יודע לאיזה כיוון לברוח,

– כך גם ברוחניות: נוסף על כך שהדרך לדברי תורה היא קלה ורחבה – מדריך הקב"ה לאיזה כיוון ללכת, שכן כיון שניתנה בחירה חפשית, ככתוב¹⁰: "ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המות ואת הרע", הרי אם לא תינתן הדרכה מתאימה עלול האדם ח"ו לפנות שמאלה, לבחור במות וברע. לפיכך עומד, כביכול, הקב"ה בשלט הקורא: "מקלט, מקלט", הוא מזהיר לצעוד בדרך הימנית, ככתוב¹¹: "ובחרת בחיים", וזה ענין "הקב"ה עוזרו"¹².

משום הבחירה החפשית שניתנה לכל אחד, האפשרות לבחור ח"ו גם ברע, חייב כל אחד להודקק לעזר מלמעלה, שהקב"ה יורה לו: "מקלט, מקלט. לך בדרך המובילה לחיים וטוב". הרי אפילו רבן יוחנן בן זכאי אמר¹³: "איני יודע באיזו (דרך) מוליכין אותי", כל שכן – אחרים, וכל שכן – השרויים בזמן של חשך כפול ומכופל ודאי שאינם מסוגלים לדעת באיזו דרך הם צועדים, וזקוקים הם לעזר שלמעלה, שהקב"ה ידריכם באיזה כיוון ללכת.

ה. אך כשאדם רוצה שהקב"ה יורה לו את הדרך ללכת – חייב הוא עצמו לעשות כן. "מדתו של הקב"ה – מדה כנגד מדה"¹⁴.

הכרח לצאת לפרשת דרכים, ליהודים שעומדים ואינם יודעים לאיזה כיוון עליהם ללכת, יש לבוא אליהם ולקרוא: מקלט,

(12) זח"ג קכד, ב – ברע"מ. הובא ונת' באגה"ק שם.

(13) אבות פ"ג מ"ו.

(14) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סקכ"ח סל"ו. ועוד.

(15) נוסח "אני מאמין" הנדפס בסידורים וכו'. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 394.

(16) אבות פ"א מ"ב.

(לקוטי תורה שיר השירים ביאור על הפסוק באתי לגני סוף פרק א), אבל יש לחלק בין פנים ואחוריים, עיין במקומות המובאים ב"ז על מאור"א מע' זכור ומע' שכחה.
(8) סוף סימן כו.
(9) מכות ט, ב.
(10) דברים ל, טו.
(11) שם יט.
(12) ראה תניא ריש פרק יג.
(13) ברכות כח, ב.
(14) סוטה יא, א.

מקלט, פנו ימינה אל הדרך המובילה למקלט, מקלט מגואל הדם, מן השטן ה"יורד ומסטיף עולה ומקטרג"¹⁵, אל נא תלכו בדרך השמאלית, המובילה לשאול ואבדון.

וזה התפקיד המוטל על כל אחד: להתיצב בפרשת דרכים ולקרוא "מקלט, מקלט", להורות את הדרך ללכת בה. למרות שמתוך כך הוא נמצא כל העת בפרשת דרכים, במקום בו קיימת דרך המובילה לצד שמאל, אין לו להתרשם מכך, שכן דוקא ע"י כך הוא מבצע את התפקיד המוטל עליו.

כמאמר¹⁶ ר' מרדכי הצדיק בשם הבעל שם טוב: "נשמח יורדת לעולם וחיה שבעים-שמונים שנה כדי לעשות טובה ליהודי בגשמיות, ובפרט ברוחניות". כדאי, אפוא, לעמוד כל העת בפרשת דרכים, כדי להורות פעם אחת ליהודי את הדרך המובילה למקלט-תורה.

1. כתוצאה מכך ידריכהו הקב"ה בדרך המובילה לחיים וטוב.

אדם בא לפרשת דרכים ומתיצב כשלט וקורא: "מקלט, מקלט", מבלי לדעת אם מישוהו יציית לו, ואף מבלי לדעת אם איש מקשיב בכלל לדבריו. אין הוא רואה כלל בני אדם ובכל זאת לא איכפת לו הדבר, הוא אינו אלא שלט העומד על פרשת דרכים ומורה את הדרך למקלט, דרך המשמשת מקלט מיצר הרע, מקלט מן השטן,

– למרות שיתכן שאדם זה לא הועיל כלום, אך מאחר שביצע את תפקידו, ועמד על פרשת דרכים להורות לבני ישראל דרך למקלט – יורה לו הקב"ה את הדרך של "ובחרת בחיים", כך שלמרות שאינו אלא עובד אלקים ועדיין

לא עבד הוי', כלומר: הוא עדיין בעיצומה של עבודתו, כיון שיש לו עדיין יצר הרע, ולא זו בלבד שלא השיג בעבודתו שום חלישות ביצר הרע שהוא עדיין כתולדתו "ואדרבה – נתחזק יותר בהמשך הזמן שנשתמש בו הרבה באכילה ושתיה ושאר עניני עולם-הזה"¹⁷, ומשום היצר הרע עלול הוא ח"ו לבחור במות ורע – יורה לו הקב"ה את הדרך לחיים וטוב, "הקב"ה עוזרו – להושיעו משופטי נפשו".

2. כ"ק מו"ח אדמו"ר אמר פעם שההבדל בין הבעש"ט לבין גדולי הנגלה שבתורה שהיו אז הוא בכך שלגבי גדולי הנגלה שבתורה היה הנהוג שתלמידיהם היו באים אליהם ללמוד ואילו הבעש"ט ותלמידיו לא היו ממתנינים עד שיבואו אליהם, אלא היו נוהגים לנסוע בערים ומושבים בהם מצויים בני ישראל.

– ישנו הסבר של אדמו"ר הזקן ושל אדמו"ר האמצעי על הבדל זה בין גדולי הנגלה שבתורה לבין הבעש"ט, וכבר בא בדפוס¹⁸ – וכדוגמת ההבדל בין גדולי הנגלה שבתורה לבין הבעש"ט כך גם בתוכן ערי המקלט, כפי שהוסבר לעיל, קיים הבדל בין הדבר כפי שהוא על-פי הנגלה לכפי שהוא על-פי החסידות.

על-פי הנגלה עמוד, אבן או דומה להם היה קבוע ועליו כתוב: "מקלט, מקלט", העמוד לא פנה אל הזולת, אלא שהאדם שעבר עליו והתבונן בכתוב וידע לפחות לקרוא – מצא את הדרך בו הוא צריך ללכת.

וכך גם מבחינה רוחנית: יש כזה הנוסע ממקומו ומגיע אל פרשת דרכים, כלומר: בין יהודים העומדים בפרשת דרכים, ובהיותו שם הוא מוכן לכך שכשישאלהו מישוהו, היודע

17 תניא פרק יג.

18 ליקוטי דיבורים עמוד 890.

15 בבא בתרא טו, א. ובעין יעקב שם. ראה ספר המאמרים ה"ש"ת עמוד 159.
16 היום יום ה' אייר.

שלחמה נגד פעולותיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו (ועד"ז בנוגע לפעולותיו של בעל ההילולא דעשרים באב) בהפצת התורה והמעיינות חוצה, מארחת ומכבדת את תלמידיו ושלוחיו וההולכים בדרכיו ואורחותיו בהפצת התורה והמעיינות חוצה –

ש"נפלאות" אלו (שכבר ראו בפועל) מעוררים ומדגישים שתיכף ומיד רואים הפלא הכי גדול – גאולה האמיתית והשלימה עלי' נאמר⁶ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות", "נפלאות" גם בערך ליצי"מ⁷.

... ובנוגע לפועל:

כיון שנמצאים על סף הגאולה האמיתית והשלימה שבה יהיו כל הענינים באופן של בלי גבול – צריכה להיות ה"טעימה" (בערב שבת, ש"טוב לטעום מכל תבשיל ותבשיל"⁸) מהבלי גבול דהגאולה, ע"י ההוספה בעניני התומ"צ באופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

ובפרטיות יותר – הוספה בלימוד התורה (מוסיף לילות על הימים לעסוק בתורה"⁹) הן נגלה דתורה והן פנימיות התורה, כולל לימוד עין יעקב, אגדה שבתורה, ש"רוב סודות התורה גנוזין בה"¹⁰, ועוד ועיקר, לימוד פנימיות התורה, כדברי האריז"ל (שיום ההילולא שלו בחמשה מנ"א) ש"בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה"¹¹, ובמיוחד לאחרי שנתבארה בתורת החסידות באופן ששייך להבנה והשגה דכאו"א מישראל,

והדגשה מיוחדת על ההוספה בלימוד התורה בעניני הגאולה – הן בנגלה דתורה, ובפרט בספרו של הרמב"ם שכולל גם ההלכות ששייכות לזמן הגאולה, כמו הלכות בית הבחירה (שלמדום זה-עתה בימי בין

6 מיכה ז, טו.

7 ראה אוה"ת נ"ך עה"פ (ע' תפז). וש"נ.

8 שו"ע אדה"ז או"ח סו"ס רנ.

9 פרש"י תענית שם.

10 תניא אגה"ק סכ"ג.

11 שם סכ"ו (קמב, ב).

הוספה בשורת הגאולה

ד.ד.

דובר כמ"פ בתקופה האחרונה שלפי כל הסימנים נמצאים אנו ב"שנה שמלך המשיח נגלה בו"¹ (נוסף על החשבון דערב שבת לאחר חצות שמתחיל בשנת ה'תשנ"א²) – כמרומו בהר"ת (שנתפשט בכל ישראל) "הי' תהא שנת נפלאות אראנו", ובפרט שבמשך השנה ראו בפועל (ויראו עוד) כו"כ מאורעות שהם "נפלאות", ויתירה מזה, שכל א' מהם הוא באופן של "פלא" גם ביחס לה"פלא" שלפניו, פלא לגבי פלא שמעורר התפעלות חדשה.

– כולל גם ה"פלא" שמתרחש בימים אלו ממש: כינוס אנ"ש והשלוחים שיחיו במדינת רוסיא, שהתכנסו מכו"כ מקומות (גם משאר מדינות שבעולם) בעיירה ליובאוויטש, כולל גם כדי להשתטח על ציוני קודש של רבותינו נשיאינו ששם מנוחתם כבוד, וגם על הציון הק' של אאמו"ר ז"ל (שיום ההילולא שלו, עשרים באב, מתברך מיום הש"ק זה), ונוסף לזה, מתכנסים בעיר הבירה דכל המדינה, מאסקווא כדי להתייעץ ולהתדבר יחדיו ("איש את רעהו יעזורו"³, מתוך אהבה ואחדות, "כאיש אחד בלב אחד"⁴) ולקבל החלטות טובות להוסיף ביתר שאת וביתר עוז בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה בכל המדינה ובכל העולם כולו, ויה"ר שיהי' הכינוס בהצלחה רבה ומופלגה, ובאופן של הוספה כפולה ומכופלת, "דמוסיף יוסיף"⁵, ועד להוספה שלמעלה ממדידה והגבלה – שמאורע זה הו"ע של "נפלאות", שאותה מדינה

(1) יל"ש ישעי' רמו תצט.

(2) ראה סה"ש ה'תשנ"ג ח"א ע' 254. וש"נ.

(3) ישעי' מא, ו.

(4) פרש"י יתרו יט, ב.

(5) תענית בסופה.

לקוטי

לפחות "לקרוא", יורה לו את הדרך אל המקלט.

אמנם הפגין זה מסירת נפש בכך שנסע לפרשת דרכים, אבל אין הוא זו ממקומו, הוא בבחינת עמוד עומד, דומם.

– על שעון היו אומרים: הוא צועד הלוך ושוב, הוא הולך ללא הרף, אך אינו זו ממקומו... –

ברם, לפי ביאור החסידות אסור לו להיות דומם, כי אם חייב הוא להיות בבחינת מהלך, אדם בעל רוח חיים ובעל מיימות, ואין לו לחכות עד שיבוא מי לשאול אותו. דרושה חיוניות וזריזות. מיד בראותו במקום כלשהו יהודי שיתכן שמסוגל הוא להיות לו לעזר, צריך הוא לרוץ אליו ולהורות לו הדרך למקלט.

זו המשימה שכ"ק מו"ח אדמו"ר הטיל במיוחד על התלמידים – לנסוע לשבועות מספר ולקרוא: "מקלט, מקלט", להורות הדרך לחיים טוב, להיות שלטים מורי דרך אך שלטים חיים, ולא שלטי"אבן התקועים במקום, ללכת בחיוניות ולהורות לכל אחד הדרך למקלט.

ח. נאמר בגמרא¹⁹, והרמב"ם²⁰ פוסק להלכה: לעולם יראה אדם עצמו שקול והעולם שקול. יש לראות את כל אדם כנתון במצב שקול, כך שהפעולה שיבצע ברגע זה תכריע אותו לכף זכות או להיפך. יתר על כן: יש לראות את כל העולם כנתון במצב שקול, ופירוש הדבר שהוא וכל הדורות העתידים וכל דורות עברו – כולם שקולים ובפעולה שיבצע עתה תלוי כל העולם.

כשאותו צעיר, הנוסע²¹ לפרשת דרכים

שיחות

ואתחנן

להורות הדרך לקרב לב בני ישראל לאביהם שבשמים יתבונן בעובדה שכל העולם, כל הדורות שהיו ושהיו נתונים במצב שקול, וכל פעולה טובה שלידי ביצועה יביא איש מישראל, עתידה להכריע את העולם כולו – לא יהיה אז שלט דומם, כי אם שלט חי, הוא ילך וירוך בחיוניות, שמא יצליח להשפיע במשהו על יהודי, כך שיכריע בזה את העולם כולו.

– יתרוצץ ממקום למקום, וכשייפגש ביהודי יסביר לו כי עליו לדעת שבכל מצב בו הוא נמצא הריהו בבחינת "שקול", ואף אם הלה בעל-עבירה גדול מסוגל הוא בפעולה אחת, בשעה אחת וברגע אחד, להכריע את מצבו לגמרי לטוב. מצד שני – כך יסביר לו – עליו לדעת שבפעולה אחת עלול הוא להכריע את המצב לצד שלעומת זה, חס ושלום. משום הבחירה החפשית שניתנה לאדם עלול הוא לבחור ח"ו ברע, ולכן צריך הוא להשמר ולעשות את המביא לחיים טוב, והוא – התלמיד – יורה לו את הדרך של "ובחרת בחיים".

ט. יש כאלה הסוברים שאינם מועילים כלום. לאמתו של דבר – אין זה קובע כלל, אם מביאים הם תועלת אם לאו.

הלכה היא לגבי ביעור חמץ, שהבודק שחיפש היטב בכל מקום אם נמצא בו חמץ, אף אם לא מצא חמץ כלל, הרי ברכתו ברכה גמורה. הוא עשה את המוטל עליו, ואף שלא הועיל, לכאורה, כלום, קיים את המצוה כתיקונה²².

ומצב החינוך בפרט, לעורר ולחזק זקן ונער, להפיץ את הספרים והחבורות היוצאות לאור ע"י המרכז לעניני חינוך, ולבצע שליחויות שונות אחרות בחינוך היהדות והחינוך הכשר. והחינוך הכשר. (22) שלחן ערוך אדמו"ר הוקן סוף סימן תלב.

(19) קידושין מ, ב (בשינוי לשון).

(20) הלכות תשובה פרק ג הלכה ד.

(21) בשליחות ה"מרכז לעניני חינוך" (ובמיוחד בימות

החופש) מעיר לעיר להכיר מקרוב את מצב היהדות בכלל

נכון שאין לו במה להתגאות: היה ער כל הלילה, לא למד ולא ישן, הפך את הבית ולבסוף לא הועיל כלום. ברם, את המצוה המוטלת עליו – קיים.

כך גם בבדיקת חמץ ברוחניות: אותו צעיר שנסע וחושב שלא הועיל כלום, הוא בילה זמנו לא במקום מושב כי אם אי שם בפרשת דרכים, במקום בו קיימת סכנה לפנות שמאלה ח"ו, ולאחר כל זאת לא הביא כל תועלת – הרי אין לו אמנם במה להתגאות, אך את המוטל עליו – עשה, ושכר מצוה – מצוה²³ מלשון צוותא, התחברות.

י. יתר על כן: למרות שהוא חושב שלא הועיל כלום, הוא עיף ויגע בחזרו הביתה יוטחו כלפיו טענות, והחברים ילעגו ממנו – הרי נוסף על כך שהעיקר, כאמור, הוא עצם העשייה – הרי לאמתו של דבר הביא תועלת, אלא שהוא עצמו אינו יודע על כך. מאחר שעשה – ודאי הועיל בפעולתו, כפי שכ"ק מו"ח אדמו"ר אמר מספר פעמים בשם אביו²⁴: חזקה לתעמולה שאינה חזרת ריקם.

יא. אחת התוצאות הטובות לפעולתו היא:

נוסף על כך שבהליכה או הריצה בשליחות מצוה מזכך האדם את האבן עליה הוא צועד, ומטהר את האויר במקום זה

– אלא שדבר זה אינו נראה בגלוי, וגם לא יירשם ע"י השליח בדו"ח שיגיש, ואילו רצונו הוא לעשות בשליחות שבה נשלח, לקרב לב בני ישראל לאביהם שבשמים –

הרי לאמתו של דבר הביא תועלת גם במטרת שליחותו:

כאשר יהודי יושב בביתו ורואה דרך החלון

צעיר בעל־זקן רץ ברחוב, הוא נזכר שגם אביו נראה כן, ואביו ציוה עליו: בכל יום, עם הקימה, עליך לומר "מודה אני", ובשכבך לישון אמור "שמע ישראל". תוך כדי כך חוזר יהודי זה במחשבתו או בפיו על הפסוק שמע ישראל ומודה אני, והוא בא לידי התעוררות.

כאשר ילד בא הביתה ומספר שפגש צעיר בעל־זקן מפיץ חוברות "טאקס ענד טיילס" ("שיחות לנוער" – אנגלית) שניסה לתקוע לו חוברת ואילו הוא התחמק ממנו – הרי תוך כדי סיפור הדברים לאביו ולאמו נזכרים הם בהוריהם, "ובשעתא חדא ורגעא חדא" וכו'.

יב. אמנם צריך הצעיר להיות בעל לב נשבר ונדכה על כך שאין פעולותיו ניכרות, שכן לו היה זוכה היה מביא לידי פועל פנימי־ממשי, ולא לידי פעולות בדרך "מקיף" בלבד, ברם, אינו יכול לומר שלא הועיל דבר, שהרי עובדה זו עצמה שצעיר בעל־זקן נראה נוסע ממקום למקום לעורר בני ישראל ליהדות – היא עצמו מועילה ודאי, "בדרך מקיף", לפחות.

יג. אברך מן התמימים סיפר לי על ראביי קונסרבטיבי שנוכח כאן בהתועדות חסידית. אמנם לחסיד לא נהפך, אבל הדבר מצא חן בעיניו והחל להתענין בחסידים. ראביי זה הוא מורה או מנהל בית־ספר, ומאחר שהוא צריך לספר לתלמידים דברים מענינים – סיפר להם שישנם יהודים הנקראים "חסידים", והחל לתאר לפנייהם את אורח חייהם של החסידים: הם לומדים לפני התפילה, ולאחר מכן מתפללים באריכות, ושוב מקיימים שעורי למוד – ורק אז הם נגשים לארוחתם.

הילדים האזינו בתשומת לב ושאלו אם המדובר באנשים שחיו בתקופה קודמת או באירופה. הראביי ענה כי הם נמצאים גם היום ובאמריקה. הילדים לא האמינו שבאמריקה ימצאו בתקופתנו אנשים כאלה.

הראביי חיפש דרכים כדי לאמת את דבריו בעיני הילדים, ונזכר באחד ממכיריו, אברך חסיד – זה שסיפר לי את הדבר – מיד נסע אליו, סיפר לו את העובדה והזמינו לבקר בבית ספרו: "אין לך לעשות דבר, כי אם רק להראות את עצמך". האברך נענה בחיוב. כשאברך זה – בעל זקן גדול – נכנס לבית הספר, פנה הראביי אל הילדים ואמר: זכור

לכם כי סיפרתי על חסידים? ובכן, הביטו וראו – אברך זה הוא אחד מן החסידים! הילדים התבוננו במראהו בתשומת לב רבה, ושאלוהו אם אמנם הוא חסיד, וכשהשיב בחיוב החלו לשאול שאלות שונות אודות דרכי החסידים וכו'. במשך היום סיפרו הילדים בהתרגשות בבתייהם על מה שאירע, והציגו שאלות להוריהם וכו' וכו'.

(משיחת ש"פ מטו"מ, תשי"ב)

לזכות

כ"ק אדונונו מורנו זרבינו

מלך המשיח

ויה"ר שע"י קיום הוראת

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח (בשיחת ב' ניסן ה'תשמ"ח)

להכריז יחי, יקויים הבטחתו הק',

שההכרזה תפעל ביאת דוד מלכא משיחא'

יחי אדונונו מורנו זרבינו מלך המשיח

לעולם ועד

(23) אבות פרק ד משנה ב.

(24) היום יום, יב תשרי.